

ඇල්කඩුව වැව්ලි සමාගම - 2021

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

ඇල්කඩුව වැව්ලි සමාගමේ 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 2007 අංක 7 දරන සමාගම් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමාගම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සමාගම ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සමාගමේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන් , වේතනාන්විත මහභරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද ,අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය , ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම් අගයන ලදී.

හැකි තාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සමාගමේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සමාගම ක්‍රියා කර ඇති බව,

- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 07ට අනුකූල නොවීම් පහත දැක්වේ.		
i. සමාගමේ ට්‍රැක්ටරය හා ටෙලරය විකිණීමෙන් ලද රු. 900,000ක් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ දක්වා නොතිබුණි.	එම දෝෂය 2022 වසරෙහි අවසන් ගිණුම් තුළින් ගැලපීමට කටයුතු කරනු ඇත.	ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති ප්‍රකාරව වත්කම් බැහැර කිරීමෙන් ලැබූ මුදල් නිවැරදිව ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ දැක්විය යුතුය.
ii. සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සමාගමට ලැබී නැවත ආයෝජනය කරන ලද රු. 4,144,367ක ස්ථාවර තැන්පතු පොලිය මුදල් ගලායාම් ලෙස දක්වා නොතිබුණි.	අදාළ මුදල ලේඛන සමඟ නැවත පරීක්ෂා කොට අදාළ නිවැරදි කිරීම් 2022 වසරේ ගිණුම් තුළින් සිදු කරනු ඇත.	නැවත ආයෝජනය කළ ස්ථාවර තැන්පතු පොලිය නිවැරදිව මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් යටතේ දැක්විය යුතුය.
iii. සමාලෝචිත වර්ෂයේ පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් විකිණීමේ ලාභය වූ රු. 55,174,471ක් මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් තුළින් ගලපා නොතිබුණි. එසේම එම වත්කම් විකිණීමෙන් ලැබූ රු. 88,982,550ක් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේදී රු. 33,808,079ක් ලෙස දක්වා තිබුණි.	මෙම ඉදිරිපත් කිරීම් දෝෂය 2022 වසරේ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ 2021 වසරට අදාළ සංසන්දනාත්මක තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීමේ දී නිවැරදි කරනු ඇත.	පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් විකිණීමේ ලාභ/අලාභ මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් තුළ නිවැරදිව ගැලපිය යුතුය.
iv. ධාරක ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් විකිණීමෙන් ලැබූ රු. 19,132,425ක් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ දක්වා නොතිබුණි.	එම ඉදිරිපත් කිරීම් දෝෂය 2022 වසරේ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ 2021 වසරට අදාළ සංසන්දනාත්මක තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීමේ දී නිවැරදි කරනු ඇත.	ධාරක ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් විකුණුම් නිවැරදිව ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ දැක්විය යුතුය.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 19 හි 57 ඩී 1 ඡේදයට අනුකූලව සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සේවක පාරිතෝෂික වලට අදාළ රු.53,226,343ක ආයුගණන ලාභය වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් යටතේ සටහන් කර නොතිබුණි. සේවක ප්‍රතිලාභ ආයුගණනයට අනුව වර්ෂයේ පොළී පිරිවැය වූ රු. 18,590,736 ක් සහ වර්තමාන සේවා පිරිවැය වූ රු.10,500,848හි එකතුව රු. 29,091,584 ක් ලාභය ගණනයේදී ගැලපිය යුතු වුවද	2022 වසරේ 2021ට අදාළ සංසන්දනාත්මක තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීමේදී නිවැරදි කර ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත. ආයුගණන වාර්තාවට අනුව අදායම් ප්‍රකාශනයේ හඳුනාගත යුතු ශේෂය රු.24,134,759 ලෙස දක්වා ඇති අතර එම ශේෂයන් අවසන් ගිණුම් පිළියෙල කිරීමේදී පරිපාලන වියදම් හා විකුණුම්	ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ගේ ප්‍රතිපාදන ප්‍රකාරව සේවක ප්‍රතිලාභ ආයුගණන ලාභය වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් යටතේද වර්ෂයේ වියදම ආදායම් ප්‍රකාශනයේ නිවැරදිවද ගැලපිය යුතුය.

සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ලාභයට ගැලපුම් ලෙස සේවක ප්‍රතිලාභ ලෙස රු.14,785,105 ක් යොදා තිබීමෙන් වර්ෂයට අදාළ වියදම රු. 14,306,479 ක් අඩුවෙන් ගිණුම් ගත වී ලාභය එම ප්‍රමාණයෙන් අධිගණනය වී තිබුණි.

පිරිවැය තුළ ඇතුළත් කොට ඇත. එමගින් පාරිභෝගික වෙන්කිරීම් වල වර්තමාන වටිනාකම රු. 178,749,675 ලෙස නිවැරදිව 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට සමාගමේ මූල්‍ය තත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ දක්වා ඇත.

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 41 හි 44 ඡේදයට පටහැනිව සමාගමේ දැවමය ලෙස විකුණනු ලබන පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් රු. 14,520,840 ක් පරිනත ධාරක ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් වල ආරම්භක ශේෂය තුළ ඇතුළත් කර තිබුණු අතර ප්‍රවර්තන වර්ෂයේ දී පරිනත නොවූ ධාරක ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් වලට කරනු ලැබූ එකතු කිරීම් තුළ රු. 12,072,025 ක දැව වගාවක් ඇතුළත් කර තිබුණු බැවින් ධාරක ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් රු. 26,592,865කින් අධිකක්සේරු වී පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් එම ප්‍රමාණයෙන් අවතක්සේරු වී තිබුණි.

මෙම ඉදිරිපත් කිරීමේ දෝෂය 2022 වසරේ අවසන් ගිණුම් තුළින් නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.

ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ගේ ප්‍රතිපාදන ප්‍රකාරව පාරිභෝජ්‍ය හා ධාරක ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් නිවැරදිව වර්ගීකරණය කර ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

(ඈ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 41 හි 45 ඡේදය ප්‍රකාරව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල රු. 689,011,347ක පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් පරිනත හා පරිනත නොවූ ලෙස වර්ගීකරණය කර ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් පරිනත හා පරිනත නොවූ පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් ලෙස ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 41 ට අනුකූලව ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.

ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ගේ ප්‍රතිපාදන ප්‍රකාරව පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් පරිනත හා පරිනත නොවූ ලෙස වර්ගීකරණය කර ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

1.5.2 ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාලෝචිත වර්ෂය ආරම්භයේ රු. 300,802,698ක පරිනත නොවූ ධාරක ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් ශේෂයක් පැවති අතර පරිනත නොවූ වගාවන් පරිනත වීමට ගතවන කාලය පිළිබඳව ගිණුම් ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය නොකිරීම හේතුවෙන් 1993 වර්ෂයේ සමාගම ස්ථාපිත කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය වැවිලි සංස්ථාවෙන් පවරා දී තිබුණු වර්ෂ 25 ක් ඉක්මවා ගිය රු.87,740,383 ක ශේෂයක්ද එම පරිනත නොවූ ධාරක ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් අගය තුළ ඇතුළත්වී තිබුණි.	ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය වැවිලි සංස්ථාව විසින් පවරා දී තිබූ පරිනත නොවූ වගාවන් පිළිබඳ පැහැදිලි තොරතුරු සමාගම සංස්ථාපනය කරන අවස්ථාවේදී ලබා දී නොතිබූ බැවින් එම අගයන් මෙසේ නොමේරූ වගාවන් යටතේ ගිණුම් තුළ ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු කොට ඇත. විගණන හා කළමනාකරණ කමිටුවේ උපදෙස් මත මෙම තොරතුරු මහා භාණ්ඩාගාරයේ අනුමැතිය වෙත යොමු කොට ඉදිරියේදී පොත්වලින් කපාහැරීමට කටයුතු කරනු ඇත.	නොමේරූ වගාවේ සිට පරිනත වගාව වෙත ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් මාරු කිරීම සම්බන්ධයෙන් ප්‍රතිපත්ති සකස් කර හා මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කර අදාළ නිවැරදි කිරීම් කළ යුතුය.

1.5.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ වතුයායන්හි රු. 268,096 ක උපකරණ ක්ෂය මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ඇතුළත් කර නොතිබුණු බැවින් වර්ෂයේ ලාභය එම ප්‍රමාණයෙන් අධි තක්සේරු වී තිබුණි.	2022 වසරේ මූල්‍ය තත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ 2021 වසරට අදාළ සංසන්දනාත්මක තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීමේ දී නිවැරදි කොට දැක්වීමට කටයුතු කරනු ඇත.	මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ක්ෂය නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ආ) රාජ්‍ය දැව සංස්ථාවෙහි මිල ගණන් අනුව ප්‍රවර්තන වර්ෂයේ දී සමාගමේ පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් වටිනාකම රු. 640,561,139 ක් වුවද මූල්‍ය ප්‍රකාශනයේ එය රු. 689,011,347ක් ලෙස සටහන් කර තිබුණු බැවින් පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් වටිනාකම රු. 48,450,208 කින් අධිතක්සේරු වී තිබුණි.	රාජ්‍ය දැව සංස්ථාවේ මිල ගණන් අනුව රු. 640,561,139 ක් වූ පරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් වැරදීමකින් රු. 689,011,347 ක් ලෙස සටහන් වීමේ වෙනස 2022 වසරේ මූල්‍ය තත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ 2021 වසරට අදාළ සංසන්දනාත්මක තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීමේ දී නිවැරදි කොට දැක්වීමට කටයුතු කරනු ඇත.	මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් නිවැරදිව ගැලපිය යුතුය.
(ඇ) පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් අගය කිරීමේදී ආරම්භක ශේෂය රු. 48,450,208 ක් අඩුවෙන් සටහන් කර තිබුණු බැවින් පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් අගය කිරීමේ ලාභය එම ප්‍රමාණයෙන් අධි ප්‍රමාණය වී තිබුණි.	රාජ්‍ය දැව සංස්ථාවේ මිල ගණන් අනුව රු. 640,561,139ක් වූ පරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් වැරදීමකින් රු. 689,011,347ක් ලෙස සටහන් වීමේ වෙනස 2022 වසරේ මූල්‍ය තත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ 2021 වසරට අදාළ සංසන්දනාත්මක තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීමේ දී නිවැරදි කොට දැක්වීමට කටයුතු කරනු ඇත.	පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් නිවැරදිව ගැලපිය යුතුය.
(ඈ) ප්‍රවර්තන වර්ෂයේදී මිලිලවාන හා හපුගස්පිටිය වතුයායන්හි රු. 22,224,393 ක වටිනාකමට තක්සේරු කර තිබූ රබර් ගස් 5,364 ක් විකුණා තිබුණද එහි පිරිවැය ධාරක ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් ශේෂයෙන් අඩුකර පෙන්වා නොතිබුණු බැවින් ධාරක ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් ශේෂය අධිගණනය වී තිබුණි.	ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය වැවිලි සංස්ථාවෙන් 1993 වසරේ ඇල්කඩුව වැවිලි සමාගම වෙත පවරන අවස්ථාව වන විටත් පැරණි ඇට රබර් ගස් වල පිරිවැය පිළිබඳ තොරතුරු හඳුනා ගැනීමට නොහැකි වී ඇත. කපා ඉවත් කරන ලද රබර් ගස් 5,364ට අදාළ පිරිවැය ධාරක ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් වලින් වෙන්කර හඳුනාගැනීමටත් එම වත්කම් වටිනාකමින් අඩුකර දැක්වීමටත් නොහැකි වී ඇත.	ධාරක ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් විකිණීමේදී එහි පිරිවැය වත්කම් වටිනාකමෙන් අඩුකර ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ඉ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට ලැබිය යුතු ස්ථාවර තැන්පතු පොලී වටිනාකම රු. 7,437,950 ක් වුවද විගණනයේ ගණනය කිරීම අනුව එය රු. 3,532,861ක් වූ බැවින් රු. 3,905,089 කින් ලැබිය යුතු ශේෂය අධි ගණනය වී තිබුණි.	අදාළ නිවැරදි කිරීම් 2022 වසරේ ගිණුම් තුළින් සිදු කරනු ඇත.	මූල්‍ය වර්ෂයට අදාළ ලැබිය යුතු පොලී ආදායම නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

- (ඊ) සමාගමේ ප්‍රධාන කාර්යාලය හා වතු අතර මුදල්/භාණ්ඩ හුවමාරු කරගැනීමට පවත්වාගෙන යනු ලබන ජංගම ගිණුම් තුළ එකිනෙකට හිලවී නොවූ රු. 25,397,432ක ශේෂයක් සම්බන්ධිත පාර්ශව ගණුදෙනු ලෙස ජංගම වගකීම් වලින් අඩුකර ගිණුම් ගත කර තිබුණු බැවින් ජංගම වගකීම් එම ප්‍රමාණයෙන් අව ප්‍රමාණය වී තිබුණි.
- (උ) 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට සමාගමේ වෙළඳ හා අනෙකුත් ලැබිය යුතු දෑ ශේෂය තුළ වර්ෂ 03 ඉක්ම වූ ප්‍රධාන කාර්යාලයේ රු.15,270,235 ක් වූ ණයගැති ශේෂය අයකර ගැනීම අවිනිශ්චිත තත්වයේ වුවද එම ණයගැති ශේෂ සඳහා වෙන්කිරීමක් කිරීමට සමාගම විසින් කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඌ) ආයෝජන වත්කම් සඳහා සියයට 10ක බදු වගකීමක් හඳුනාගත යුතු වුවද සියයට 14 ක් ලෙස ගණනය කිරීමෙන් රු.97,313 ක් වැඩියෙන් හා කල්බදු ආදායම සඳහා වූ රු. 501,071ක බදු වගකීම හඳුනාගෙන නොතිබීමෙන් ගෙවිය යුතු බදු වගකීම රු. 403,758කින් උණ ගණනය වී තිබුණි.

2012 වසරේ සිට ආරම්භ වී ඇති මෙම ජංගම ගිණුම් තුළ එකිනෙකට හිලවූ නොවූ ශේෂ හැකිතාක් දුරට නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.

ප්‍රධාන කාර්යාලයේ වසර 3ක් ඉක්මවූ ණයගැති ශේෂ පිළිබඳ විගණන නිරීක්ෂණ හා එකඟ වී ඇත.

සමාගම විසින් සමාලෝචිත වසරේ බදු ගණනය කිරීමේදී ගොඩනැගිලි හා ඉඩම් බදු දීමෙන් කුලී හා කල්බදු ආදායම් සමාගමේ ව්‍යාපාර කටයුතු වලින් ජනනය වූ ආදායමක් ලෙස සලකා බදු ගණනය කොට ඇත.

ප්‍රධාන කාර්යාලය හා වතු අතර පවත්වාගෙන යන ජංගම ගිණුම් හරහා සිදුවන ගණුදෙනුවල අවශ්‍ය ගැලපීම් සිදුකිරීමෙන් පසු මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කළ යුතුය.

අවිනිශ්චිත ණයගැති ශේෂ සම්බන්ධයෙන් වෙන්කිරීම් සිදුකළ යුතු අතර ලැබිය යුතු ශේෂ අයකර ගැනීමට නොපමාව කටයුතු කළ යුතුය.

දේශීය ආදායම් බදු පනත ප්‍රකාරව ආයෝජන පොලී සහ කල්බදු ආදායම් සඳහා බදු ගණනය කළ යුතුය.

1.5.4 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම් හෝ වාර්තා

විෂයය	මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව වටිනාකම (රු.)	අනුරූපී වාර්තා අනුව වටිනාකම (රු.)	වෙනස (රු.)	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ස්ථාවර තැන්පතු ශේෂය	83,388,676	86,730,394	3,341,717	ස්ථාවර තැන්පතු වල ආයෝජන වත්කම් ගිණුම් තුළ හඳුනාගනු ලබන්නේ ගිණුම් වර්ෂය අවසානයේදී වන අතර එකී ස්ථාවර තැන්පතු කල්පිරෙන දිනදී පවතින ශේෂය යාවත්කාලීන වේ. ස්ථාවර තැන්පතු අලුත් කිරීමේ නිවේදන ඒවායේ කල්පිරෙන දිනදී ලබාදෙන නමුත් ගිණුම් වර්ෂය අවසානයේදී තිබිය යුතු අගය ඒ තුළින් පෙන්වුම් කර ඇත.	ස්ථාවර තැන්පතු වටිනාකම නිවැරදිව ගිණුම් ගත කළ යුතුය.
(ආ) ගෙවිය යුතු පොලිය-හලාවත වැවිලි සමාගම	17,286,097	17,919,452	633,355	විගණක විසින් හෙළිදරව් කළ වෙනස පිළිබඳ නිරවද්‍යතාවය සොයා බලා අදාළ නිවැරදි කිරීම් සිදු කරනු ඇත.	ගෙවිය යුතු පොලිය නිවැරදිව ගිණුම් තැබිය යුතුය.

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
වෙළෙඳ සහ අනෙකුත් ලැබිය යුතු ශේෂයන් තුළ ඇතුළත් කාර්යමණ්ඩල ණය 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු. 1,456,203ක් වූ අතර ඒ තුළ වසර දෙකකට පෙර සේවයෙන් ඉවත්ව ගිය නිදෙනෙකුගෙන් අයවිය යුතු රු. 548,746 ක ශේෂයක් පැවතුණි.	විනය ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් සේවය හැරගිය/ඉවත් කරන ලද නිලධාරීන් නිදෙනෙකුගෙන් අයවිය යුතු කාර්යමණ්ඩල ණය මෙම ශේෂය තුළ ඇතුළත් වේ. කෙසේ නමුත් ඔවුන් වෙත ගෙවියයුතු පාරිතෝෂික දීමනා මේ වන තෙක් නිදහස් කර නැති අතර ඔවුන් විසින් ගෙවිය යුතු කාර්යමණ්ඩල ණය මුදල් අදාළ පාරිතෝෂික දීමනා මුදලින් අය කර ගැනීමට කටයුතු කරනු ඇත.	නිලධාරීන්ගෙන් අයවිය යුතු ණය ශේෂ සේවයෙන් ඉවත් වීමට පෙර අයකරගත යුතු අතර නොපිය වූ ණය ශේෂ අයකර ගැනීමට නොපමාව කටයුතු කළ යුතුය.

1.6.2 ගෙවිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට සමාගමේ වෙළෙඳ හා අනෙකුත් ගෙවිය යුතු ශේෂය තුළ වර්ෂ 03 ඉක්මවූ ප්‍රධාන කාර්යාලයේ වෙළෙඳ හා අනෙකුත් ගෙවිය යුතු ශේෂය රු. 36,367,067ක් හා වසර 01ත් 03ත් අතර රු. 15,348,087 ක් පැවතියද එම ශේෂ මේ වන තෙක් නිරවුල් කිරීමට සමාගම විසින් කටයුතුකර නොතිබුණි.	ප්‍රධාන කාර්යාලයේ වසර 3ක් ඉක්ම වූ ණයහිමි ශේෂ පිළිබඳ විගණන නිරීක්ෂණ හා එකඟවනු ඇත.	දිගුකාලීන ණය ශේෂ නිරවුල් කිරීමට ප්‍රමාණවත් ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.
(ආ) 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට ණයකර හා ණය සඳහා ගෙවිය යුතු පොලිය රු. 59,419,546ක් වූ අතර එයින් රු. 55,359,546 ක් එනම් සියයට 93ක්ම අවුරුදු 3 කට වැඩි ගෙවිය යුතු ශේෂයන් වුවද මෙම ශේෂ නිරවුල් කිරීමට සමාගම විසින් කටයුතුකර නොතිබුණි.	සමාගමේ වර්තමාන මූල්‍ය දුෂ්කරතා හේතුවෙන් ප්‍රධාන කාර්යාලයේ මෙන්ම වතුයායන් විසින් ගෙවියයුතු වගකීම් ද නිරවුල් කිරීමේ හැකියාවක් දැනට නොමැති අතර ව්‍යවස්ථාපිත වගකීම් නිරවුල් කිරීම සඳහා පමණක් ප්‍රමුඛස්ථානය දී ඇත. කෙසේ නමුත් අතිරේක අරමුදල් ලැබීම් මත අනෙකුත් වගකීම් ද විටින් විට ගෙවා නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.	ගෙවිය යුතු දිගුකාලීන ණය හා ණයකර පොලී නිරවුල් කිරීමට ප්‍රමාණවත් ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.
(ඇ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය වැවිලි සංස්ථාවට හා ජනතා වතු සංවර්ධන මණ්ඩලයට ගෙවිය යුතු පිළිවෙලින් රු. 1,768,749ක් හා රු. 1,185,670 ක් වර්ෂ 5 කට වැඩි කාලයක සිට පියවීමට සමාගම විසින් කටයුතු කර නොතිබුණි.	සමාගමේ වර්තමාන මූල්‍ය දුෂ්කරතා හේතුවෙන් ප්‍රධාන කාර්යාලයේ මෙන්ම වතුයායන් විසින් ගෙවියයුතු වගකීම් ද නිරවුල් කිරීමේ හැකියාවක් දැනට නොමැති අතර ව්‍යවස්ථාපිත වගකීම් නිරවුල් කිරීම සඳහා පමණක් ප්‍රමුඛස්ථානය දී ඇත. කෙසේ නමුත් අතිරේක අරමුදල් ලැබීම් මත අනෙකුත් වගකීම් ද විටින් විට ගෙවා නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.	දිගුකාලීන ණය ශේෂ නිරවුල් කිරීමට ප්‍රමාණවත් ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

(ඇ) සමාගම විසින් හලාවත වැව්ලි හිහ හිටි ගෙවීම් ක්‍රමානුකූලව ගෙවීම සමාගම දිගුකාලීන ණය ශේෂ සමාගමෙන් 2010 වර්ෂයේ ලබාගත් විසින් ආරම්භ කොට ඇත. කෙසේ වෙතත් නිරවුල් කිරීමට අවුරුදු 03 කින් පියවීමට ගිවිසුම්ගත වූ ගෙවියයුතු ව්‍යවස්ථාපිත ගෙවීම් සඳහා වැඩි ප්‍රමාණවත් කිරීමට රු. 20,000,000 ක ණය මුදල හා එයට ප්‍රමුඛත්වයක් ලබා දී ඇති බැවින් හලාවත කිරීමට සියයට 8 ක වාර්ෂික පොලිය වූ වැව්ලි සමාගමට ගෙවිය මුදල ගෙවීම රු. 17,919,452 ක්ද ඇතුළුව ප්‍රමාදයකට ලක් වී ඇති බව පිළිගන්නා අතර රු. 37,919,452 ක් වර්ෂ 10 කට වැඩි මේ පිලිබඳ ඉදිරියේදී අදාළ ආයතනය සමග කාලයක සිට පියවීමට කටයුතු කර සකවීම කොට කොටස් වශයෙන් ගෙවා නොතිබුණි. දැමීමට බලාපොරොත්තු වනු ඇත.

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 1980 අංක 46 දරන සේවා නියුක්තිකයින්ගේ භාර අරමුදල් පනතේ II කොටසේ 16 (1) වගන්තිය සහ 1958 අංක 15 දරන සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් පනතේ 15 හා 16 වගන්ති	යොමුගත රෙගුලාසි ප්‍රකාරව වාරික මුදල් ගෙවීමට සමාගම විසින් කටයුතුකර නොතිබුණු බැවින් අධිභාර මුදල් ද සමග සේවා නියුක්තිකයින්ගේ භාර අරමුදලට රු. 28,948,985 ක්, සේවක අර්ථසාධක අරමුදලට රු. 276,416,074 ක්, වතු සේවකයින්ගේ අර්ථසාධක අරමුදලට (ESPS) රු.9,603,595 ක් හා ලංකා වැවිලිකරුවන්ගේ අර්ථසාධක අරමුදලට (CPPS) රු.17,343,877 ක් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට ගෙවිය යුතුව තිබුණි.	සමාගම ආරම්භයේ සිට පවතින උන මුදල් ප්‍රවාහය හේතුවෙන් සේවක ව්‍යවස්ථාපිත ගෙවීම් නිසි පරිදි ක්‍රමානුකූලව නිරවුල් කිරීමට සමාගම අපොහොසත් වී ඇත. රේඛීය අමාත්‍යාංශයේ මැදිහත් වීම මත හා මහා භාණ්ඩාගාරයේ මූල්‍යමය දායකත්වයෙන් හිඟ ව්‍යවස්ථාපිත ගෙවීම් නිරවුල් කිරීමට උත්සහ දරා ඇති නමුත් මෙම හිඟ මුදල් සම්පූර්ණයෙන්ම ගෙවා නිම කිරීමට අපොහොසත් වී ඇත. 2022 වසරේ සිට සේවා නියුක්තියන්ගේ භාරකාර අරමුදල් ගෙවීම් නිසියාකරව සිදුකරන අතර 2023 වසරේ සිට සේවක අර්ථසාධක අරමුදල්, වතු සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් සහ පාරිතෝෂික ගෙවීම් යන ව්‍යවස්ථාපිත ගෙවීම් ද නොකඩවා ගෙවනු ඇත.	ව්‍යවස්ථාපිත වගකීම් නිසි පරිදි නිරවුල් කිරීමට විධිමත් වැඩපිළිවෙලක් සකස් කරගත යුතුය.
(ආ) 1983 අංක 12 දරන පාරිතෝෂික ගෙවීම් පනතේ 02 වන කොටසේ 5(1) වගන්තිය	සේවකයකු විශ්‍රාම ගිය හෝ මරණයට පත් වූ දින සිට දින 30 ක් ඇතුළත සේවකයාට හිමි පාරිතෝෂික ගෙවීම් කළ යුතු වුවත් සංස්ථාව විසින් ඒ අනුව නියමිත දිනට පාරිතෝෂික නොගෙවීම හේතුවෙන් 1996 වසරේ සිට ගෙවිය යුතු පාරිතෝෂික වටිනාකම 2021	රේඛීය අමාත්‍යාංශයේ මැදිහත් වීම මත හා මහා භාණ්ඩාගාරයේ මූල්‍යමය දායකත්වයෙන් හිඟ ව්‍යවස්ථාපිත ගෙවීම් නිරවුල් කිරීමට උත්සහ දරා ඇති නමුත් මෙම හිඟ මුදල් සම්පූර්ණයෙන්ම ගෙවා නිම කිරීමට අපොහොසත් වී ඇත.	ව්‍යවස්ථාපිත වගකීම් නිසි පරිදි ගෙවීම් කිරීමට විධිමත් වැඩපිළිවෙලක් සකස් කරගත යුතුය.

දෙසැම්බර් 31 දිනට රු. 2022 වසරේ සිට සේවා 171,873,551 ක් විය. 2021 නියුක්තියන්ගේ භාරකාර වර්ෂය අවසාන වන විට රු. අරමුදල් ගෙවීම් නිසියාකරව 51,562,065 ක අධිභාර සිදුකරන අතර 2023 වසරේ ප්‍රමාණයක්ද ගෙවිය යුතුව සිට සේවක අර්ථසාධක තිබුණි. ගෙවිය යුතුව සිට අරමුදල්, වතු සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් සහ පාරිතෝෂික ගෙවීම් යන ව්‍යවස්ථාපිත ගෙවීම් ද නොකඩවා ගෙවනු ඇත.

1.8 බදු රෙගුලාසිවලට අනුකූල නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් බදු පනතේ 126 වගන්තිය ප්‍රකාරව අදාළ තොරතුරු ඇතුළත් කළ බදු වාර්තාව දේශීය ආදායම් බදු දෙපාර්තමේන්තුවට භාර දිය යුතු වුවද 2021 තක්සේරු වර්ෂයට අදාළව 2021/2022 ආදායම් බදු වාර්තාව 2024 ජූලි 31 දින වන විටත් දේශීය ආදායම් බදු දෙපාර්තමේන්තුවට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.	2024 වසරේ සිට වාර්ෂික බදු වාර්තා දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට නියමිත කාලය තුළ ඉදිරිපත් කිරීමට බලාපොරොත්තු වෙමු. 2021, 2022 හා 2023 වර්ෂයන්ට අදාළ වාර්ෂික බදු වාර්තා හැකි ඉක්මනින් ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරනු ඇත.	ආදායම් බදු පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව බදු වාර්තා ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු. 323,026,549 ක ලාභයක් වූ අතර ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ ලාභය රු. 36,165,996 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු. 286,860,553 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. පෙර වර්ෂයට සාපේක්ෂව රඳර් හා පොල් විකුණුම් ආදායම පිළිවෙලින් රු. 23,894,994 කින් හා රු. 13,113,897කින් වැඩිවීමත් සමාගමේ පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් අගය කිරීමෙන් ලද ලාභය රු. 318,364,428කින් වැඩි වීමත් මෙම වර්ධනයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්වල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්, ඉකුත් වර්ෂය සමඟ වැඩිවීම් හෝ අඩුවීම්වලට අදාළ නිරීක්ෂණ පහත පරිදි වේ.

ආදායම්	2021	2020	විචලනය	විචලනයේ ප්‍රතිශතය
	(රු.)	(රු.)	(රු.)	(%)
තේ	213,410,011	220,469,024	(7,059,013)	3
රඳර්	54,670,608	30,775,614	23,894,994	78
පොල්	52,680,329	39,566,432	13,113,897	33

වියදම්

පරිපාලන වියදම්	53,418,386	53,819,175	400,789	1
වෙනත් වියදම්	333,670	1,418,025	1,084,355	76
මූල්‍ය වියදම්	11,503,017	15,945,131	4,442,114	28

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ සහ පසුගිය වර්ෂයේ ජංගම වත්කම් අනුපාතය පිළිවෙලින් 0.3 : 1ක් සහ 0.24 : 1 වූ අතර ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය පිළිවෙලින් 0.29 : 1ක් සහ 0.23 : 1 ක් විය. සමාලෝචිත වර්ෂයේ හා පෙර වර්ෂයේ වෙළඳ හා අනෙකුත් ගෙවිය යුතු ශේෂයන්හි වටිනාකම පිළිවෙලින් රු. 469,754,239 ක් හා රු. 389,951,200 ක් වී ජංගම වගකීම් වටිනාකම ඉහළ ගොස් තිබීම, ජංගම වත්කම් හා ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතයන්හි පිරිහීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

(ආ) 2020 වර්ෂයේ දළ ලාභය රු.5,500,955 ක් වූ අතර ඊට ප්‍රතිරූපීව සමාලෝචිත වර්ෂයේ දළ අලාභය රු.37,767,383 ක් වී තිබුනද පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් අගය කිරීමේ ලාභය සියයට 530කින් වැඩි වීමත් සමඟ 2020 වර්ෂයේ පැවති සියයට 12 ක ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී සියයට 98 ක් දක්වා වර්ධනය වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2021 වර්ෂයේ ඇස්තමේන්තුගත තේ ඵලදාවට වඩා සත්‍ය තේ ඵලදාව සියයට 53කින් අඩුවී තිබුණු අතර සෑම වතුයායකම තේ ඵලදාව සියයට 39 සිට සියයට 65 දක්වා ප්‍රමාණයකින් පහත බැස තිබුණි.	2021 වසරේ ඇස්තමේන්තු ගත තේ ඵලදාව නෙලා ගැනීමට නොහැකි වූයේ වෙළඳපොළ පැවති උග්‍ර රසායනික පොහොර හිඟය, රසායනික වල් නාශක භාවිතා කිරීම තහනම් කිරීම සහ අධික වර්ෂාව වැනි හේතූන් මත ක්ෂේත්‍රයේ වල් මර්ධනය කර ගැනීම දැඩි සේ අපහසු වීම, සමාගම සතුව පවතින ඵලදායීතාවයෙන් අඩු ඉතා පැරණි තේ වගාවේ ප්‍රතිශතය 90% ක් ඉක්මවීම, කොවිඩ් වසංගතය හමුවේ මෙහෙයුම් කටයුතුවල සිදු වූ සීමා කිරීම් ද තේ ගසේ කඳ විදින ගුල්ලගේ හානිය වැනි සාධක බලපා ඇත.	තේ වගාව නිසි ලෙස කළමනාකරණය කිරීම තුළින් තේ දල අස්වැන්න ඉහළ නංවා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලයේ කළමනාකරන හා මූල්‍ය පීඨය මගින් 2021 ජුනි ප්‍රකාශයට පත්කළ පර්යේෂණයට අනුව 2021 වර්ෂයේ හෙක්ටයාරයකට සම්මත රබර් කිරි ඵලදාව කිලෝග්‍රෑම් 800ත් 1000ත් අතර වුවද, සමාගමේ එම අගය කිලෝග්‍රෑම් 326 ත් 711 ත් අතර විය. ඵලදායී ජීව කාලය ඉක්මවූ වගාවන් ඉවත් කර නව වගාවන් සඳහා යොමුවී නොතිබීම රබර් කිරි ඵලදාව පහළ බැසීමට හේතු වී තිබුණි.	සමාගමේ දැනට පවතින රබර් වගාවෙන් 73%ක් ඵලදායීතාවයක් නොමැති ජීවකාලය වසර 60ට වඩා පැරණි බීජ රබර් වගාවන් වන අතර ඵලදායීතාවයක් සහිත බද්ධ රබර් වගා ප්‍රතිශතය 27% ක් වැනි අඩු අගයක් වී ඇත. 2021 වසරේ පැවති අධික වර්ෂාව හේතුවෙන් හපුගස්පිටිය වතුයායේ දින 110ක් ද නාලන්ද වතුයායේ දින 124ක් ද මිල්ලවාන වතුයායේ දින 110ක් ද බැගින් කිරි කැපීමට නොහැකි වීමද රබර් ඵලදාව අඩුවීමට හේතු සාධක වී ඇත.	ඵලදායීතාවයෙන් වැඩි නව රබර් වගාව හා බද්ධ රබර් වගාව තුළින් රබර් නිෂ්පාදනය ඉහළ නංවා ගැනීමට පියවර ගත යුතුය.

(ඇ) වැටුණු පොල් සඳහා කර්මාන්තයේ සම්මතය සියයට 5ක් වුවද සමාගමේ 2021 වර්ෂයේ සත්‍ය පොල් ඵලදාව 1,060,867ක් වන අතර වැටුණු පොල් ගෙඩි ගණන 316,618ක් වූයෙන් එය සම්මත ප්‍රමාණයට වඩා සියයට 25ක වැඩි වීමකි.

මිලිලාවන වතුයායේ ඇති පොල් ගස් වලින් ගස් 21,330 ක් එනම් 70% ක ප්‍රමාණයක් උස අඩි 40කට වඩා වැඩි ගස් වන අතර එමගින්ද විශාල ප්‍රමාණයක් අඩි 60 ට වඩා වැඩි වේ. මෙම වතුයායේ පොල් කැඩීම කෙසේ මගින් සිදු කරන අතර කැඩිය හැකි උපරිම උස අඩි 60 කට සීමා වී ඇත. දැනට ක්ෂත්‍රයේ ගස් නැගීම මගින් පොල් කඩන්නන්ගේ ඇති හිඟකම සහ අධික උසකින් යුත් පොල් ගස් නැගීමට මැලිකමක් දැකිවීම නිසා පොල් වැටීමේ ප්‍රතිඵලය දිගින් දිගටම ඉහල ගොස් ඇත. කොවිඩ් 19 වසංගතය හමුවේ විටින් විට රට වසා තැබීමට සිදුවූ නිසා කොන්ත්‍රාත්කරුවන් පොල් කැඩීමට ගෙන්වා ගැනීමට නොහැකි වීම වැටෙන පොල් ප්‍රමාණය වැඩි වීමට හේතු වී ඇත.

පොල් කැඩීමේ කාර්යය නිසි ලෙස කළමනාකරණය කිරීම තුළින් වැටුණු පොල් ප්‍රතිඵලය අවම කරගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
මූල්‍ය වර්ෂය අවසන් වී දින 60 ක් ඇතුළත පාලක මණ්ඩලය අනුමත කරන ලද වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහ කෙටුම්පත් වාර්ෂික වාර්තාව විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවත්, 2021 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කර තිබුණේ 2024 ජූනි 14 දින වන අතර කෙටුම්පත් වාර්ෂික වාර්තාව මේ දක්වා විගණනයට ඉදිරිපත්කර නොතිබුණි.	විගණකවරුන්ගේ නිරීක්ෂණ හා එකඟ වන අතර කොවිඩ් 19 වසංගතය හමුවේ මුහුණ දීමට සිදුවූ නොවැළකිවිය හැකි හේතූන් මත 2021, 2022 හා 2023 වර්ෂ වලට අදාළ අවසන් මූල්‍ය ප්‍රකාශන නියමිත දිනට විගණනය වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට නොහැකි වී ඇත. 2021 වසරේ විගණන වාර්තාව ලද විගස දැනටමත් අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලැබී ඇති 2022 හා 2023 වසරට අදාළ කෙටුම්පත් වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට බලාපොරොත්තු වෙමු. තවද 2024 ට අදාළ අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශන නියමිත දිනට හෝ ඊට ප්‍රථම විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට ද මේවන විටත් කටයුතු කරමින් පවතී.	වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශන හා කෙටුම්පත් වාර්ෂික වාර්තා නියමිත දිනට විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් කළ යුතුය.